

irritatie wordt ook weer de behandelende arts tijdens de contrôles bij het diagnosticeeren van al of niet nog aanwezige scabiesletsels bemoeilijkt.

De practijk leert verder, dat bij de door mij geadviseerde kuur de kosten van, en eventuele beschadiging en rompslomp door de ontsmetting van beddegoed, kleeren, schoenen en handschoenen achterwege kunnen blijven, omdat zodoende geen reïnfecties van scabiës daaruit voortvloeien. En dat vind ik niet verwonderlijk, wanneer men de volgende 3 feiten in aanmerking neemt:

1e. dat het den Britschen officier van gezondheid J. W. MUNRO bij een experimenteel scabiesonderzoek bleek, dat iemand moeilijk is te infecteeren door beddegoed. Dit is hem slechts een enkele maal gelukt, doordat men een patiënt, die aan uitgebreide scabies leed, uit zijn deken wikkelde en de proefpersoon onmiddellijk daarna in die zelfde deken wikkelde.

2e. dat ik bij de proeven, die ik zelf heb genomen om den resterenden levensduur van scabiesmijten door verhongering vast te stellen bij ongeveer 29° C., bij ongeveer 14° C. en bij ongeveer 10° C. slechts éénmaal als langsten duur 7 dagen heb gevonden. De meeste mijten waren binnen de 3 dagen dood; de nymphen hadden een nog korteren levensduur dan de volwassen mijten.

3e. dat men in het boek over geneesmiddelenleer van B. J. STOKVIS (1907), deel II, blz. 161) kan lezen, dat arbeiders in zwavelfabrieken nimmer door scabies worden aangetast.

In het artikel van HERMANS staan nog meer uitspraken die mijns inziens voor correctie in aanmerking komen, doch ik zal het hierbij laten. Grootendeels kan men deze zelf ontdekken, indien men mijn voornoemd artikel in het N. T. v. G. er op naleest.

Haarlem, 19 Maart 1942.

P. J. VAN PUTTE

SPLEETVORMIGE VERANDERING VAN BOTWEEFSEL EN SCHADE DOOR OVERBELASTING

Wij zijn opmerkzaam gemaakt op een fout in ons artikel over spleetvormige veranderingen.

Op blz. 702, eerste regel staat schippersziekte, dit moet zijn „spittersziekte”.

Leiden, 24 Maart 1942

D. J. STEENHUIS EN P. J. KOOREMAN

AUTO-AMPUTATIO PENIS EN AUTOCASTRATIE.

Het artikel van HERMANS in dit *Tijdschrift* van 21 Maart, bracht in mijn herinnering twee zelf waargenomen gevallen, die ik in 1920/1921 waarnam tijdens mijn plaatsing te Pontianak.

Het eerste geval betrof een Chinees, die als radicale therapie tegen *ulcus durum penis* een poging aanwendde zijn genitalia volledig af te snijden en daar wonderwel in slaagde, zoodat nog slechts een paar smalle huidbruggetjes als verbinding overbleven. En restte mij niet veel meer dan de amputatie te completeeren! „Maloe” — (verlegen) — over het inderdaad zeer opgeruimde uiterlijk zijner regio pubica, had de man na zijn genezing nog maar één verlangen: uit het ziekenhuis te worden ontslagen op een dag, dat er een boot naar Singapore vertrok, zoodat hij onbemerkt kon eclipseeren.

Het tweede geval betrof eveneens een Chinees, die — toen de aangebedene zijns harten ongevoelig bleef voor zijn liefdesbetuigingen — van oordeel was, dat een penis dan een overbodig aanhangsel was en dus met een forschen slag dit lichaamsdeel afhakte! Hij overleed denzelfden avond nog, vermoedelijk aan de gevolgen van het groote bloedverlies.

Hiermee zij niet de indruk gewekt, dat in Indië deze automutilatie frequent voorkomt: in mijn 17 tropenjarén, zag ik alléén deze twee gevallen, ook van anderen hoorde ik er nooit van.

Amsterdam, 23 Maart 1942

P. W. L. PENRIS

ONZE PATIËNTEN ONDER DE TEGENWOORDIGE OMSTANDIGHEDEN

Bij mijn patiënten deden zich eenige verschijnselen voor, welke ongetwijfeld verband houden met den huidige toestand. Het bleek mij, dat andere artsen, op verschillend gebied, overeenkomstige ervaringen hebben opgedaan. Vele dier waarnemingen zullen de schat-

kamer van de eigen kennis nooit verlaten; toch zouden die zoowel een practisch als een wetenschappelijk doel kunnen dienen. Daarvoor is het noodig, dat zij verzameld worden en voor het forum verschijnen.

Ter inleiding vermeld ik eenige eigen indrukken, waarbij ik in het midden laat of deze al of niet algemeen geldend zijn.

1e. Toeneming van het aantal gevallen van „maagzweer” (in het bijzonder van ulcus duodeni), welke voor operatie in aanmerking komen.

Ook perforatie van het ulcus komt veel voor. Uit den aard der zaak heeft men in hoofdzaak te doen met maaglijders, die reeds vóór den oorlog klachten hadden. Dat deze, onder invloed der oorlogsomstandigheden acuut kunnen verergeren, bewees mij het geval van een patiënt, die na een lange periode van welzijn, sinds een bombardement weer ernstige klachten had.

2e. Het opmerkelijk veel vóórkomen van polyurie. Wellicht behooren hierbij tevens genoemd te worden de menigvuldige gevallen van prostatisme en het acuut worden der gevolgen van prostaathypertrophie.

Ik wil er op wijzen, dat het overwegen van de koolhydraatvoeding ten opzichte van de vetvoeding anders zou doen verwachten. BENEDICT en CARPENTER stelden toch vast, dat een koolhydraatrijk dieet retentie van water in het lichaam veroorzaakt, terwijl een rijkelijk vetdieet juist, en in veel sterkere mate, de uitscheiding van water bevordert. De vraag doet zich nog voor, of een grootere rijkdom van het voedsel aan kalium en tevens aan water van beteekenis is. Overigens zal men zijn toevlucht moeten nemen tot het veronderstellen van vage psychische factoren met daarmede samengaande stoornissen der interne secretie.

3e. Toeneming van het aantal beklemden breuken, in het bijzonder van crurale breuken. Vermagering kan hiervoor de gereede, doch eenigszins twijfelachtige verklaring zijn.

Haarlem, 23 Maart 1942

H. VEEN, chirurg

BERICHTEN

BUITENLAND

BELGIË. — CIBAZOL TER BESCHIKKING GESTELD. Aan de hospitalen van het Roode Kruis en aan de Universitaire ziekenhuizen is *cibazol* (sulfanilamidothiazol) ter beschikking gesteld. Het geneesmiddel wordt kosteloos afgeleverd, doch uitsluitend ten behoeve van ernstige patiënten (gonorrhoe uitgezonderd). In elk geval is een schriftelijke geneeskundige verklaring vereischt (*Mededeelingen van het Algemeen Vlaamsch Geneesheerenverbond*, 1942, blz. 109).

— HET STELSEL DER GENEESMIDDELDEPÔTS. Op het departement van Volksgezondheid is aan de orde een herziening van het stelsel der geneesmiddelendepôts, welke aan een aantal geneeskundigen op het platteland zijn toegestaan. Met de in uitzicht gestelde wijzigingen kan het hoofdbestuur van het Algemeen Belgisch Geneesheerenverbond zich niet vereenigen; zelfs heeft het de onderhandelingen op het departement afgebroken. Ook *De Belgische Geneesheer* (1942, blz. 3) laat zich zeer scherp uit. Men vreest, dat tot schade van de geneeskundige voorziening verscheiden plattelandsgeneesheeren hun practijk zullen opgeven, indien zij de inkomsten uit aflevering van geneesmiddelen moeten derven, en dat het euvel van „apothekerswinkels”, waar door onbevoegden geneeskundig advies wordt gegeven, zal toenemen. Zooals dr. E. GILDEMYN het uitdrukt: „de aflevering van (uit apotheken betrokken) geneesmiddelen door geneesheeren is heel wat minder schadelijk, dan onwettige beoefening der geneeskunde die aan heel wat apothekers kan worden verweten”.

— BUIKTYPHUS. De vrees voor toeneming van febris typhoidea is verminderd; onder de burgerlijke bevolking van België zijn de gevallen thans niet veelvuldiger dan in het overeenkomende tijdperk van vorige jaren (*Mededeelingen van het Algemeen Vlaamsch Geneesheerenverbond*, 1942, blz. 109).